

Mededelingenblad van de Stichting Erfgoed Goirle
"De Vyer Heertganghen"

Verschijnt 3x per jaar

Secretariaat/redactie:

Adres: Nieuwe Rielseweg 41-43, 5051 PD Goirle

Email: secretariaat@heemkundekring-goirle.nl

Telefoon: 013 5348972

Najaar 2024...

Ik wens u een beetje rust met Kerstmis...!

Wat een roerige instabiele wereld van vandaag toch...

Maar: vergeet even de natuurrampen (120.000 auto's op de autokerkhoven rond Valencia); kijk even niet naar de ondergelopen wei- en akkerlanden tussen Goirle en Hilvarenbeek aan de Beeksedijk (wateroverlast in het gehele jaar 2024); kijk even geen TV-journaal vanuit het Midden-Oosten (het ene land na het andere wordt vernield); zet het geluid even af bij de explosieverseries in Nederland (Vlaardingen, Den Haag en Kaatsheuvel).

Het is moeilijk, maar het moet om de moed erin te houden!

Ontspan u met de kerststallentocht in Goirle (wij doen ook mee!).

Bezoek de kerstviering niet 's avond dit jaar, maar op zaterdagmiddag 21 december!

Zet thuis de boom op, verlicht de hele tuin!

Vier de kerst thuis in gezin of familie of vriendsfeer! U hebt het nodig! Wij hebben het allemaal nodig. Lekker eten, koffie, thee of een glaasje met iets lekkers erbij. Muziekje op de achtergrond.

Neem ons tijdschrift *Rondom de Schutsboom* op schoot en dwaal weg in het verleden...!

In wens u fijne kerstdagen! Op deze manier moet dat lukken!

Jan van Eijck, voorzitter.

= Uitnodiging kerstbijeenkomst op de Klinkende Kerstroute =

Beste Heemvrienden,

U hebt misschien al gemerkt dat we dit jaar geen kerstviering organiseren op de gebruikelijke manier in het CC Jan van Besouw. We moeten constateren dat het steeds moeilijker wordt een bij het heem passende invulling te vinden, dat er steeds meer groepen en organisaties een kerstuitvoering geven en dat door het teruglopende aantal deelnemers ook de financiering een probleem wordt.

We hebben besloten ons aan te sluiten bij de *Klinkende Kerstroute*, een route - georganiseerd o.a. door de loopgroep Goirle - langs plekken waar bijzondere kerststallen zijn opgesteld. De route is voor iedereen vrij te bewandelen en in de weekenden klinkt er op een aantal plaatsen zelfs live muziek!

Op **zaterdag 21 december** hebben wij onze locatie speciaal beschikbaar gesteld voor dit dorpsfestijn en hoewel de openstelling van het Heem voor deze gelegenheid in principe bedoeld is voor alle Goirlenaren willen we u als heemlid extra uitnodigen voor deze middag om samen in kerstsfeer te komen; een *alternatieve kerstviering*.

Vanaf **half drie** bent u welkom in de heemschuur en staat er een kopje thee/koffie voor u klaar. Om drie uur speelt het jeugdensemble van de Harmonie en om half vier begint het kerstspel van toneelgroep Nieuw Leven.

Na het kerstspel schenken we een glaasje glühwein en is er gelegenheid om nog wat na- en bij te praten. We besluiten de bijeenkomst rond **half vijf** met een woordje van onze voorzitter, Jan van Eijck.

Bestuur Stichting Erfgoed Goirle "De Vyer Heertganchen"

= Lezingen en excursies =

Werkgroep Lezingen en Excursies zoekt nieuwe leden!!!

Enige tijd geleden hebben de drie leden van de werkgroep Lezingen- en Excursies aangekondigd dat zij per 1 januari 2025 stoppen met hun werkzaamheden voor de werkgroep. Door hun situatie thuis hebben zij niet meer de mogelijkheid zich volledig in te zetten voor deze activiteit.

We zoeken dus heemleden die affiniteit hebben met deze activiteit en dit belangrijke onderdeel van de heemactiviteiten op willen pakken en organiseren. Vanuit het bestuur kunnen we u in contact brengen met groepen die ook dergelijke programma's organiseren om zo ideeën op te doen voor onderwerpen en bestemmingen. Hebt u belangstelling meldt u dan aan bij Gemma van de Klundert, secretariaat@heemkundekring-goirle.nl.

We willen de vertrekkende club alsnog bedanken voor de enthousiaste en gedegen manier waarop zij deze activiteit de afgelopen jaren hebben georganiseerd.

Verslag excursie naar Oisterwijk op dinsdag 24 september 2024

16 leden hebben zich gemeld voor de excursie-wandeling naar Oisterwijk. De route gaat van kerk naar kerk, te beginnen bij de St. Petruskerk en eindigend bij de Johanneskerk.

Oisterwijk werd gesticht op een oude zandrug die ontstaan is in de ijstijd. Deze zandrug loopt van Goirle door Tilburg en Oisterwijk naar Haaren. De naam Oisterwijk duikt voor het eerst op in een akte van 25 februari 1212/1213 van de hertog van Brabant. Hertog Hendrik I van Brabant verleende

marktrechten en die werden toegekend aan het grondgebied van de parochie Oost-Tilburg.

Van lieverlee nam de betekenis van de nederzetting Oisterwijk ten koste van die van de parochie Oost-Tilburg toe en werd 'Oisterwijk' de enige gehanteerde aanduiding voor het geheel van het oude dorp Oost-Tilburg rond de kerk en Oisterwijk rond De Lind.

Tegen het einde van de 14e eeuw had Oisterwijk al haar huidige hoofdstructuur,

bestaande uit een brede, plein-achtige straat van bijna een kilometer lang, de *Plaatse* geheten, voortgekomen uit de oude marktplaats. Aan beide zijden lagen knooppunten van wegen. In het oosten waren dat wegen naar Oirschot, Boxtel, 's-Hertogenbosch, Haaren en Heusden. Vanuit het westen waren het wegen naar Moergestel, Tilburg en Heukelom. Deze infrastructuur is nog steeds duidelijk herkenbaar.

Al in 1192 en 1214 was er in Oisterwijk een kerk gewijd aan Sint Petrus. Deze Sint-Petruskerk stond vrijwel op dezelfde plaats als de huidige. In de nabijheid was een begijnhof en een nonnenklooster, de Catharinenberg genaamd.

De gotische kerk, die twintig altaren en een hoge toren bezat, werd op 11 juni 1587 verwoest tijdens een overval van Staatse troepen. Herstel volgde in de jaren 1608-1616. In 1648 kwam de kerk echter in handen van de Hervormden. De katholieken betrokken enige decennia later een schuurkerk aan de Schijf. Eind 18e eeuw kregen de katholieken hun kerk weer terug, die echter zwaar verwaarloosd was.

Voor de Hervormden werd in 1810 een Napoleonskerk gebouwd. In 1895 werd de oude Sint Petruskerk gesloopt en vervangen door een nieuwe die in 1897 werd ingewijd. Bouwmeester Pierre Cuypers.

In Oisterwijk was in de 18e eeuw een joodse wijk ontstaan. In 1748 werd een Joodse begraafplaats in gebruik genomen en in 1758 werd een synagoge ingewijd. Aanvankelijk werden hier ook overledenen uit Tilburg begraven, maar men stichtte in Tilburg een eigen gemeente waar die van Oisterwijk in 1908 volledig in opging.

In 1928 kwam er een tweede parochie in Oisterwijk. Deze kerk, aan De Lind, is genoemd naar de Augustijner regulier kanunnik Johannes Lenaertsz (één van de martelaren van Gorkum - geboren in 1504 in *Oisterwijk*).

Op 27 mei 1998 vond tijdens reparatiewerkzaamheden een felle brand plaats in de toren van de Sint-Petruskerk. De spits stortte in en

delen kwamen op het dak terecht waarbij een kroonluchter neerstortte op de kerkbanken. De schade werd nadien hersteld.

In 2012 vierde Oisterwijk haar 800-jarig bestaan. Vanouds ontstond in Oisterwijk textielnijverheid, gebaseerd op laken en linnen. In 1870 was de Oisterwijkse textielindustrie vrijwel verdwenen door de opkomst van Tilburg als textielstad.

De productie van schoenen kwam in opkomst, in het begin veelal als huisnijverheid. De eerste aanvraag voor een schoenfabriek was van J.P. van Arendonk (1899).

Na het topjaar 1965 voor de schoenindustrie begon de neergang, vooral door concurrentie, eerst van Italië en later van landen als Taiwan en China.

Het looien van leder werd voor Oisterwijk van groot belang. De aanwezigheid van stromend helder water en eikenschors was essentieel voor deze bedrijfstak. In 1916 werd de N.V. Lederfabriek Oisterwijk opgericht. De fabriek ging zich in kalfsleder specialiseren. In 1932 verkreeg ze het predicaat Koninklijke. In 1970 werd de Koninklijke Chroomlederfabriek overgenomen en in 1974 ontstond zo de Koninklijke Verenigde Leder (KVL).

Dit was de grootste leerlooierij van Nederland. Niettemin ging het in de jaren 90 van de 20e eeuw steeds slechter met de lederindustrie. In 2000 werd bekend dat de fabriek zou moeten sluiten en in 2004 werd het faillissement uitgesproken.

Welke bezienswaardigheden kwamen voorbij?

- Mariakapel, St.Petruskerk
- Kerkstraat en Dorpsstraat:
- Voormalige Brouwerij "De Valk" aan de Dorpsstraat 10-14, uit 1916. Reeds in 1816 was hier een brouwerij, gesticht door de uit Oirschot afkomstige Jan de Kroon. In de kelders van de oude brouwerij is inmiddels de "Dorpswijnkelder 1855" gevestigd.
- De Lind (voormalige marktplaats Oisterwijk, aangewezen als beschermd

stadsgezicht. Hierlangs staat een aantal herenhuizen, zoals:

- Looiershuizen De Lind 8, De Lind 40.
- Voormalige sigarenfabriek "De Huifkar", De Lind 30.
- Voormalige verffabriek Holleman, De Lind 28, uit 1849 ("Domus Renata")
- Voormalige herberg In de Drye Swaentjes, De Lind 42, in de 17e eeuw een herberg, in de 18e eeuw woning van de gemeentesecretaris, sedert 2005 een zakenpand.
- Raadhuis, dateert uit 1899, herbergt een collectie zilverschat.
- Trouwlaantje, een ongeveer 200m lang linden-berceau (*bladverliezende bomen*) tussen de twee rijbanen van De Lind. Het was traditie dat bruidsparen onder het twee eeuwen oude linden-gewelf door naar het stadhuis zouden lopen. Vroeger

leidde dit pad naar de kapel van Onze Lieve Vrouw Ter Lind, ofwel Vreugderijke die stond op de plaats van het huidige raadhuis.

- Vrijheidseik, tussen het Trouwlaantje en het raadhuis, geplant op of rond 19 oktober 1794 als vrijheidsboom en de enige die als zodanig nog bestaat in Nederland.
- Lindeboom van vele honderden jaren oud en daarmee de oudste boom van Oosterwijk, staat op De Lind. Reeds in 1388 werd de boom beschreven, maar het is onduidelijk of daar de huidige boom mee bedoeld is. Onder de boom werden kaas- en eiermarkten gehouden en werd recht gesproken. In 2023 werd de linde tot 'boom van het jaar' gekozen.

Kees Wouters (30-09-2024)

Werkgroep Excursies en Lezingen

Verslag lezing "De groei van het Verenigingsleven in Goirle 1850-2000"

Van 6 verenigingen vóór 1900 naar 200 in 2000.

Lezing door Jan van Eijck op dinsdag 26 november 2024, om 20.00 uur in De Wildacker.

Voor een goed gevulde zaal in wijkcentrum De Wildacker met ruim veertig toehoorders hield onze voorzitter, de heer Jan van Eijck, een interessante lezing met als titel: **De groei van het Verenigingsleven in Goirle 1850 tot 2000**. De ondertitel luidde: Van 6 verenigingen vóór 1900 naar 200 in 2000.

Bij de meeste heemliefhebbers is Jan van Eijck geen onbekende. Sterker nog, aan zijn talent om een boeiende voordracht te houden over een heemkundig onderwerp twijfelt niemand.

Ook deze keer weer heeft hij zich terdege van zijn taak gekweten. Jan van Eijck heeft zeer veel bronnen voor deze lezing geraadpleegd en daaruit een boeiend overzicht van 150 jaar groeiend verenigingsleven samengesteld. "Onmogelijk om die allemaal te traceren", zei Hub Hermans ooit. Jan van Eijck doet toch

een poging. Niet dat ze alle 200 aan de orde komen, dat is inderdaad geen doen. Maar het feit dat er in 1921 bij de opening van een nieuw raadhuis (De Vijf Bogen) al 24 verenigingen achter B&W aan liepen, en dat er in Goirle in 1954 een culturele club "Ons Eyghen Landt" was die toen al 500 leden had, zegt al een hoop. Goirle was en is erg verenigingslustig..... En zorgt een verenigingslustige gemeente dan ook voor een breed en stevig sociaal netwerk? Wij gaan het er allemaal over hebben!

Zijn lezing heeft hij ook met een dosis humor en anekdotes gelardeerd. Aldus was het voor de toehoorders een genoegzame bijeenkomst.

Clemens Crombach (29-11-2024)

Werkgroep Lezingen en Excursies

= Terugblik op tentoonstelling Schone Plekskes in Goirle en Riel =

Gullie ammaol, schoone plekskes, zèt van men... U kent die beroemde regel uit het Goirles Volkslied, geschreven door Wim van Boxtel. Inderdaad, Goirle (en Riel eveneens) heeft mooie plekjes. En die beschouwen we als 'van ons'.

In de periode maart - begin september 2024 heeft de tentoonstelling commissie, bestaande uit de Heemleden Jan van Eijck, Gerrit van Heeswijk, Albert Oude Ophuis, Mathieu van den Tillaart en Norbert de Vries de tentoonstelling voorbereid en ingericht.

Aanvankelijk melden zich niet veel particulieren aan met werken uit hun privébezit, maar vanaf juni werden er steeds meer schilderijen, tekeningen en aquarellen aangeboden. Onze publiciteit in het Goirles Belang en op Facebook heeft zeker tot resultaat geleid.

De aangeboden werken lieten zien dat er in Goirle en Riel nog bijzonder veel mooie plekjes zijn en waren. Mooie plekjes, op doek of papier gezet door onder anderen Frater Pascalius Vervest, Willy van Rooij, Martijn de Boer, Fred Henrichs, Frater Vincenzo de Kok, J Uyens, Ton van den Wildenberg.

Als Tentoonstellingscommissie hebben we uiteindelijk uit eigen collectie en uit het aanbod van de particuliere bruikleengevers een selectie gemaakt van ruim 100 werken. In de week van 2 september is alles keurig opgehangen in de Potstal en in de Heemshuur.

Op zaterdag 7 september was het zover en werd de tentoonstelling door voorzitter Jan van Eijck geopend. De expositie kon bezichtigd worden in de periode 7 september t/m 13 oktober, op zaterdag en zondag van 13.30 - 16.30 uur.

Opening tentoonstelling door Jan van Eijck

Opstelling 'schone plekskes' in heemshuur

Het is een geslaagde tentoonstelling geworden, er was een goede, levendige sfeer, veel bezoekers reageerden positief en uitten hun waardering voor het gebodene. Naar schatting hebben ruim 500 mensen de tentoonstelling bezocht.

Opvallend was dat de expositie op zondagmiddag veel drukker is bezocht dan op zaterdagmiddag. De duur van de tentoonstelling - 6 weken - was achteraf gezien misschien te lang. Ook valt te overwegen om een volgende tentoonstelling alleen op zondagmiddag open te stellen.

Onze hartelijke dank aan de vele particulier bruikleengevers en aan alle personen die zich op een of andere wijze hebben ingezet voor de expositie Schone Plekskes in Goirle en Riel.

In de volgende uitgave van *Rond de Schutsboom* komt een artikel met heel veel afbeeldingen van werken die op de tentoonstelling te zien waren.

Namens werkgroep tentoonstellingen,
Mathieu vd Tillaart

= Open monumentendag: thema onderweg, fietstocht langs kasseienwegen =

Monumentenfietsocht 14 september 2024

De tocht voerde vanaf het Heemerf langs kasseienpaden, zandpaden en overblijfselen van vroeger vervoer: Bakertand, Watermolenstraat, Zandeind/Goorweg, Spoorbaan, Trambaan.

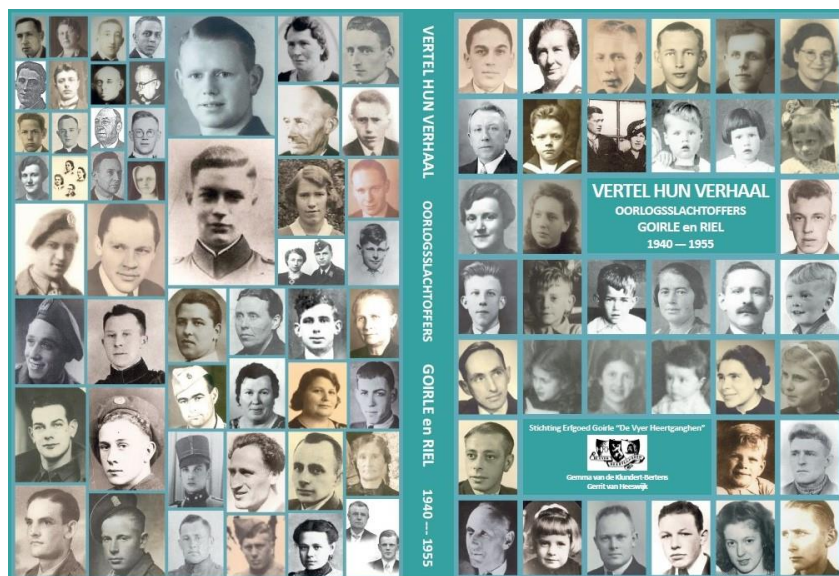
De voorbereidingsgroep had een uitvoerige beschrijving gemaakt van de route met veel foto's en achtergrondinformatie. Zo werd van de kasseienweg Bakertand vermeld hoe de verharding tot stand was gekomen en welke belangen (vervoer van mest) een rol speelden. Bij de Goorweg komen we langs een monument ter ere van Ouvriers carriers (steengroeve arbeiders) en bij de Commanderie komen we bij zandpad de Oude Spoorbaan, de aftakking van het Bels Lijntje richting Goirle, uitkomend bij waar nu zwembad Waterspoor ligt. We komen vervolgens op de Bergstraat en slaan rechtsaf de Watermolenstraat (kasseienweg) in. Vanaf hier steken we door naar de trambaan een overblijfsel van de tramverbinding tussen Tilburg en Poppel via Goirle en Hilvarenbeek. De tram stopte op de Tilburgseweg voor café De Nijverheid, ongeveer bij het H. Hartbeeld. Het laatste deel van de tocht voerde ons door Kloosterstraat en Dorpstraat terug naar het Heemerf. Onder begeleiding van een van de samenstellers van de route vertrokken verschillende groepen vanaf het Heem en dat leidde tot de ontdekking van onbekende plekjes in Goirle en Riel. Al met al een geslaagde activiteit.

= Publicatie boek oorlogsslachtoffers =

Boekpresentatie "VERTEL HUN VERJHAAL" gehouden op donderdag 24 oktober 2024

Nadat Gerrit van Heeswijk en ik (Gemma v.d. Klundert- Bertens) er anderhalf jaar over gedaan hebben om, denken wij, alle slachtoffers van de oorlog 1940-1955 in beeld te hebben gebracht is besloten om hierover een boek uit te geven.

Vooraf uit respect voor alle slachtoffers in deze oorlog. Zij hebben hun leven moeten geven. Zij waren op het verkeerde moment op de verkeerde plaats. Zij worden oorlogsslachtoffers genoemd.

Hoe is het zo gekomen? In januari 2023 kwam, na herhaaldelijk verzoek van Gemma, de vrijbrief binnen vanuit het Regionaal Archief van Tilburg, beheerder van de WIKI-Midden Brabant om ook een WIKI-aanvulling te doen voor de oorlogsslachtoffers van Goirle. De Goirlese archivaris Gerrit Kobes was hier al aan begonnen en wat zou hij graag deze taak afgewerkt hebben. Gemma kwam deze oproep van hem ergens op internet tegen.

Echter, Gerrit werd ongeneeslijk ziek en heeft dit tot zijn verdriet niet kunnen volbrengen. Gerrit overleed in maart 2017.

Gemma heeft dit opgepikt en samen met Gerrit van Heeswijk af kunnen werken.

Wat is hier het geval.

Gemma en Gerrit hebben samen in opdracht van de Stichting Erfgoed Goirle een boek samengesteld van al deze 109 oorlogsslachtoffers van Goirle en Riel. Ook van Riel omdat die sinds 1997 door de herindeling horen bij Goirle. Die kunnen en mogen we dan niet vergeten.

Alle verhalen die Gerrit Kobes al had gemaakt en nog niet op internet verwerkt, werden aangevuld met de gegevens die Gemma en Gerrit nog vonden dankzij de nu vrijgegeven documenten, artikelen en nog meer. Een zoektocht, maar zeker de moeite waard.

De boekpresentatie.

Op 24 oktober 2024 was het dan zover. De viering van de 80-jarige bevrijding van Goirle en Riel viel in dat zelfde weekend. Op die donderdagavond in de stal van het HEEM. Het was toch wel even spannend of er iemand zou komen. Gelukkig was het die avond met ca. 335 personen, best druk en eigenlijk ook wel best knus en gezellig. Op speciaal verzoek was de vrouw van Gerrit Kobes aanwezig met zoon en kleindochter, zij wist van niks maar het ging ook veel over het werk van haar overleden man.

Na een uitgebreide presentatie van Gerrit van Heeswijk, zijn kennis van lesgeven is hem niet vreemd, en een kleine aanvulling van Gemma werd het eerste exemplaar van dit boek uitgereikt

'BLIJF VERTELLEN'

Een verhaal dat niet vergeten mag worden

De Goirlese en Rielse burgers die oorlogsslachtoffers werden in de periode 1940-1955 zijn nu te boek gesteld door Gemma van de Klundert-Bertens en Gerrit van Heeswijk. Bijna twee jaar lang hebben zij gezocht en gespeurd. Dat monnikenwerk heeft geleid tot het boek 'Vertel hun verhaal' dat in een oplage van 150 exemplaren is gepubliceerd.

V.l.n.r. ziet u Gemma van de Klundert-Bertens, Mevrouw Kobes en Gerrit van Heeswijk bij de uitreiking van het eerste exemplaar.

DOOR: NORBERT DE VRIES

Vele archieven

Er bestaat al het, uit 1994 daterende, standaardwerk Goirle 1940-1945 (met als ondertitel: Een grensdorp bedreigd, bezet en bevrijd...) en daarin is een lijst opgenomen van de Goirlese oorlogsslachtoffers (pagina 231 en volgende). Die lijst wordt nu uitgebreid, wat de burgerslachtoffers betreft, want Riel is erbij gekomen, en nieuwe namen zijn opgedoken in de archieven. Gerrit van Heeswijk gaf in zijn presentatie aan hoe je nu – anders dan in 1994 - van het ene archief naar het andere kunt surfen (heel veel archieven zijn nu digitaal te raadplegen) om zo steeds meer gegevens te verzamelen. Op deze wijze kun je het verhaal schrijven van al die slachtoffers, en dat hebben Gemma en Gerrit op voorbeeldige wijze gedaan.

Goirle 1940-1945

Toch nog even terugkomen op dat genoemde standaardwerk met als auteurs Piet de Bont, Jef van Gils, Gerrit Kobes, Piet Wiercx en eind-

redacteur Ben Loonen. Ook dat boek werd uitgegeven door de Heemkundige Kring De Vyer Heertghangen (tegenwoordig Stichting Erfgoed Goirle). Van de genoemde auteurs verdient Gerrit Kobes bijzondere vermelding. Bij de presentatie van het boek 'Vertel hun verhaal' viel zijn naam regelmatig, want hij mag gelden als de dragende kracht achter al die lokale geschiedschrijving van de Tweede Wereldoorlog. Het is daarom heel terecht en sympathiek dat Gemma en Gerrit het eerste exemplaar van hun boek aanboden aan mevrouw Kobes, de weduwe van Gerrit Kobes.

Een mooi en waardevol boek

Het is een mooi boek geworden. Gerrit zegt: 'Veel dank gaat uit naar Fons Smits die de opmaak heeft verzorgd, en dat was bij dit boek geen sinecure, mede vanwege de talrijke wijzigingen en toevoegingen tot op het laatste moment.' Van bijna alle slachtoffers hebben we een foto kunnen vinden. Dat is belangrijk, want het geeft je een beeld van de persoon wiens levensverhaal je aan het lezen bent.'

Het is zeker ook een waardevol boek. Gerrit vertelde tijdens de presentatie hoe hij tijdens gesprekken met nabestaanden meermaals merkte hoe zwaar het verlies van het overleden familielid nog steeds weegt, en hoeveel troost het hen biedt, dat het verhaal van de overledene nu te boek is gesteld. In het voorwoord van burgemeester Van Stappershoef lezen we hoe hij in gesprekken met echtparen die zestig of vijftig jaar getrouwd zijn vaak hoort over hun herinneringen aan de oorlog. Zij hebben het meegemaakt. En dan schrijft hij: 'Ik realiseerde me dan

dat de oorlog helemaal niet iets is van heel lang geleden. Hier zat ik tegenover mensen die er toen ook waren. En er middenin stonden. En nu erover vertellen alsof het gisteren was. (...) Maar er komt een moment waarop er niemand meer is die de verhalen uit eigen getuigenis kan vertellen. Daarom is dit boek zo belangrijk.'

En hij sluit af met de woorden: 'Een oorlog die dus helemaal niet zo lang geleden is. En, veel erger, ook nooit zo dichtbij was. Dus, blijf vertellen. Van generatie op generatie.'

VACATURE
AUTOTECHNICUS
autobedrijfrombouts.nl

ROMBOUTS
Autobedrijf
Rombouts

Tijvoortsebaan 4 | Goirle | 013-5342838
www.autobedrijfrombouts.nl

aan de vrouw van Gerrit Kobes. Bijzonder moment. Want wat had Gerrit Kobes dit graag zelf afge- maakt.

De geallieerde slachtoffers.

Gemma is na de 109 oorlogsslachtoffers doorgegaan met het uitgebreid neerzetten van alle 69 ge- allieerde slachtoffers (van Goirle) en heeft ook hen zoveel mogelijk een naam, verhaal en gezicht

gegeven. Gemma voelde dat dit niet vergeten mocht worden. Ook zij verdienen dit, want een ding was haar wel duidelijk. De gesneuvelde geallieerde soldaten hebben gezin, huis en haard moeten verlaten om te vechten voor onze vrijheid en hebben hierbij hun leven moeten geven.

Wij zijn vrij en hun gezinnen en nabestaanden hebben in dit geval levenslang gekregen. Levenslang omdat hun geliefde niet terugkwam. Kleine kinderen moesten nu opgroeien zonder vader en partners zagen hun partner niet meer terug. Ouders zagen hun kinderen niet meer terug. Uit ervaring merkte Gemma wel dat dit nog diep zit in de vele families. Getuige ook de komst van diverse nabestaanden van deze slachtoffers uit Engeland en Canada. Zij wilden graag naar de plek waar hun familielid was overleden.

Wat ze wel goed deed, was dat wij nog veel aandacht en respect hadden voor hun overleden familielieden. En dat moet zo blijven. Stel je voor dat jou familielid dit overkomen was. En dat gebeurt nog steeds.

Dan hebben we in Goirle nog 70 Duitse slachtoffers waarvan al wat informatie is opgezocht door Gerrit Kobes, maar om deze personen nu ook aan te vullen was me echt even teveel. Mogelijk dat ik volgend jaar, na 5 mei, de officiële landelijke datum van de bevrijding van Nederland, er alsnog aan ga beginnen. Maar dat was me na al die geplaatste verhalen even teveel van het goede.

Laten we hopen, in deze onzekere tijden, dat “DIT NOOIT MEER” nu eindelijk eens waarheid gaat worden.

Vanaf deze plek wens ik eenieder gezellige dagen met kerst, zo u wil een zalige kerstdagen, en vooral een goed en zo gezond mogelijk 2025.

Het ga u goed en hopelijk tot het nieuwe jaar.

= Heemerf locatie bij ‘De Opening’ op 1 september =

Op zondagmiddag 1 september 2024 vierden Goirle en Riel de start van een nieuw seizoen vol culturele, sportieve, maatschappelijk en andere activiteiten. Op initiatief van Jan van Besouw werd het nieuwe seizoen groots ingeluid!

Van 13:30 tot 17:00 uur werden de deuren van maar liefst 14 unieke locaties wijd opengezet, om bezoekers kennis te laten maken met het rijke aanbod aan activiteiten en initiatieven binnen de gemeente Goirle. We telden 50 optredens, activiteiten en presentaties met maar liefst 400 deelnemende musici, zangers, standhouders, activiteitenbegeleiders, et cetera. Het aantal bezoekers wordt ingeschat op 750 - 1.000, al met al hele mooie cijfers, zeker voor deze eerste editie.

Het heem stelde het heemerf open en daarbij waren het museum, het wevershuisje en de heem-schuur te bezichtigen. In het Molenpark was Molen de Wilde te bezoeken en gedurende de middag waren er optredens van diverse muziekgroepen. Als eerste verzorgde jongerenkoor GoTiKo een optreden met liederen uit musicals en uit de gospelsong traditie. Vervolgens was kinderkoor Eigenwijs aan de beurt. De beide koren sloten af met een gezamenlijk optreden en vooral voor de jonkies was dat duidelijk een ervaring die hen enthousiast maakte en aanspoorde nog eens extra hun best te doen.

Later op de middag kwam er een vijftal jonge muzikanten uit het Euregio jeugdorkest een optreden geven. Zij noemden zich Zagerij Klassiek en hadden zich speciaal voor dit evenement opgericht. Ze speelden dus voor het eerst in deze samenstelling maar ondanks de korte

voorbereidingstijd waren de uitgevoerde stukken een streling voor het oor en vormden op deze manier een mooie afsluiting van een sfeervolle middag.

Optredens van jongerenkoor GoTiKo, kinderkoor Eigenwijs, en strijkersensemble Zagerij Klassiek

= In memoriam =

Marlies Witters, overleden 28-10-2024.

Zij is de auteur van het boek "Huisvrouw van ... een vrouwengeschiedenis", een familiegeschiedenis van de vrouwelijke voorouders van de auteur. De oud-moeders, betovergrootmoeders, overgrootmoeders en de grootmoeder. Uitgegeven in 2017.

Zij is lange tijd lid geweest van de van de Heemkundige kring, tot 2021.

= Heemberichten allerlei =

De Koerier, het kwartaalblad van Brabants Heem

Klik hier om [De Koerier nr. 102 \(september 2024\)](#), het kwartaalblad van de stichting Brabants Heem te bekijken. U wordt doorverbonden met een pagina op onze site en kunt daar het pdf-bestand openen. Klik hier voor de [Nieuwsbrief van Brabants Heem](#).

Reuzennieuwsbrief nr. 22, december 2024

De Reuzennieuwsbrief verschijnt periodiek. Reuzen en reuzinnen behoren tot het immaterieel (cultureel) erfgoed. Reus Toon mee `t vèereke en reuzin Johanna Abcovia symboliseren de identiteit van de Rielse en Goirlese gemeenschap.

Opbrengst Actie Rabo ClubSupport

Bericht van de Rabobank:

Beste relatie,

Bedankt voor jullie deelname aan de Rabo ClubSupport stemcampagne!

Leden van Tilburg en omstreken hebben tijdens de stemperiode bepaald welke financiële bijdrage de deelnemende clubs en verenigingen ontvangen.

Dit is de bijdrage voor jullie club:

Naam: Stichting Erfgoed Goirle "De Vyer Heertganghen"

Bestedingsdoel: Aanschaf van een geluidsinstallatie

Bedrag: € 651,84

De volledige uitslag vind je terug op onze [website](#).

Met vriendelijke groet,

Directeur Rabobank Tilburg en omstreken

Desiree Verdaasdonk.

Heemerf en Heemtuin

Het onderhoud van de heemtuin, de bloemenperken, de gazons en het onkruidarm houden van paden en erf vraagt zoveel inzet van de huidige groenvrijwilligers dat versterking van de groep zeer welkom is. Gelukkig hadden we deze zomer al versterking gekregen van Jan Smits die zich als vrijwilliger voor het tuinonderhoud heeft aangemeld en van Ton van Baal die Gerard Weterings als imker gaat ondersteunen en ook de vegetatie rond de bijenstal bij-vriendelijker maakt en onlangs hebben we Odette Kolen en Hannie Wolfswinkel als vrijwilliger voor de tuin kunnen verwelkomen. Daarnaast zijn er nog een aantal dames die incidenteel de handen uit de mouwen steken in de strijd tegen woekerplanten en ons adviseren in het vergroten van de biodiversiteit. We gaan dus vergroenende tijden tegemoet en wellicht kunnen we ons komend jaar weer presenteren als toffe tuin of als locatie voor het voorjaarsevent.

= Schenkingen =

In de afgelopen periode (aug t/m nov 2024) hebben mensen de volgende artikelen op het Heem afgegeven:

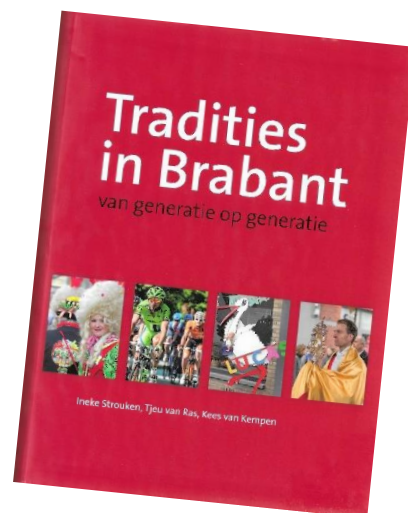
- Schilderij van de eerste garage van de firma J. Spijkers (H. Spijkers).
- Schilderij woning Familie J. Spijkers (H. Spijkers).
- Aquarel van Koen Hartman met De Nieuwe Hoef (O. Hagenberg-vanRoi).
- Aquarel van Koen Hartman met de H. Geest kerk.
- Affiche van het gezelschap Gaudium Inter Nos. (W. Schellekens).
- Aquarel Oranjeplein met kiosk. (M. Wellens).
- Aquarel van de Sint Jan van Fr. Paschalius (R. vd Wouw) →
- Koperen ketel (M. de Kort).
- 49 stuks Gildezilver van gilde Sint Sebastiaan (Handboogvereniging Sint Sebastiaan).
- Attributen van Gilde St. Mauritius: moedervaandel, vendelvlag, hoofdmanspeer, kistje met erwten en bonen, tinnen wisselborden, tinnen schaal en kan, houten beeldje van St. Mauritius, lijst met beschermheren, lijst met hoofdmannen en koningen, gildezilver. (*Gilde Sint Mauritius*).

= Nieuwe titels bibliotheek =

In de afgelopen periode (augustus- november 2024) konden we de volgende titels aan de bibliotheek toevoegen:

- 1940-1945 Een persoonlijke beleving van oorlog, bezetting en bevrijding. Huub van Dun, 2012
- Van textielabrikant tot apenboer, Sjef van Dun leef de zonder kompas. Jan Smulders, 2024.
- Tradities in Brabant; van generatie op generatie. Ineke Strouken, Tjeu van Ras, Kees van Kempen, 2022 →
- Drie Britse soldaten; begraven op het kerkhof van de Sint-Lambertuskerk in Udenhout. Frank de Hommel, 2021
- 100 Jaar Houtepen. 2024
- Goirlese Gilde Geheimen. Anita van de Louw, 2019
- Per imperatief mandaat. Lauret, A.M. e.a., 1967

- Goirle 2011-2023, fotoboek. Margaret Verbaandert-Verhoeven, 2024

De boeken staan in een kast in de vergaderruimte op het heem en kunnen daar worden ingezien. Heemleden kunnen boeken ook voor een beperkte periode lenen. Het heem is geopend op donderdag- en zaterdagochtend.

= Agenda =

Zo 21 dec 2024 Klinkende Kerstroute; alternatief voor kerstviering heemkundekring.
Za 4 of 11 jan 2025 Nieuwjaarsbijeenkomst op het Heem.

- Ω -

